

کاهش ۸ الی ۴۲ درصدی تولید در بزرگترین میادین نفتی جمهوری آذربایجان

کاهش شدید قیمت نفت و تداوم درازمدت پایین بودن قیمت‌ها و همچنین کاهش تولید باعث کاهش درآمدهای صندوق دولتی نفت جمهوری آذربایجان در میان‌مدت خواهد شد. در این صورت، دارایی‌های دولت این کشور می‌تواند به سرعت تخلیه شود.

به گزارش آران نیوز به نقل از قدس آنلاین، تولید نفت برای اقتصاد جمهوری آذربایجان حیاتی است. تقریباً نیمی از صادرات این کشور را فروش نفت خام تشکیل می‌دهد. میدان «آذری-چراغ-گونشلی» (AÇG)، واقع در حدود ۱۰۰ کیلومتری شرق باکو، بزرگترین میدان نفتی در بخش آذربایجان در حوزه خزر است.

اکثریت مطلق درآمد بخش انرژی این کشور مربوط به این میدان است. بر اساس اطلاعات وزارت نیروی آذربایجان، از زمان بهره برداری از میادین AÇG تا اول سپتامبر سال جاری تاکنون ۵۷۹ میلیون تن نفت و بیش از ۲۱۲ میلیارد مترمکعب گاز استخراج شده است. از سال ۲۰۰۱ تا اول سپتامبر سال جاری میزان درآمد حاصل از فروش نفت سود از AÇG بالغ بر ۱۶۸.۶ میلیارد دلار بوده است. تنها در ۹ ماهه سال جاری ۴ میلیارد و ۷۲۸ میلیون دلار از محل این ذخایر درآمد حاصل شده است.

از پیش بینی های اتاق محاسبات آذربایجان درباره تولید و درآمدهای نفت و گاز در سال ۲۰۲۴ مشخص است که AÇG همچنان امید اصلی اقتصاد آذربایجان در سال های آینده خواهد بود.

شاخص های کلیدی سود نفت و گاز صندوق نفت آذربایجان برای سال ۲۰۲۴ عبارتند از:

آذری-چراغ-گونشلی: ۴ میلیارد و ۸۹ میلیون دلار شامل ۷۰.۸ درصد

شاه دنیز: ۵۹۶ میلیون دلار شامل ۵.۶ درصد

آبشرون: ۷۷.۴ میلیون دلار شامل ۰.۸۱ درصد

بالاخانی-سابونچو-رامانا و کردخانی: ۷.۱ میلیون دلار شامل ۰.۱۲ درصد

بیناقدی: ۶.۷ میلیون دلار شامل ۰.۱۶ درصد

کوروفداغ: ۶.۲ میلیون دلار شامل ۰.۱۱ درصد

سوراخانی و قاراچوخور: ۲.۲ میلیون دلار شامل ۰.۰۴ درصد

زیغ هوسان: ۱.۷ میلیون دلار شامل ۰.۰۳ درصد

کورسنگی و قاراباغلی: ۱.۷ میلیون دلار شامل ۰.۰۳ درصد

قوم-دنیز و بهار: ۱.۴ میلیون دلار شامل ۰.۰۱ درصد

میشوداغ و کمال الدین: ۱.۳ میلیون دلار شامل ۰.۰۲ درصد

نفتچالا و خللی: ۰.۵ میلیون دلار شامل ۰.۰۲ درصد

مجموع میادین: ۴ میلیارد و ۷۹۲ میلیون دلار شامل ۷۸.۶ درصد تولید دولتی

همان طور که از جدول مشخص است، ۴ میلیارد و ۸۹ میلیون تا ۸۵.۳ درصد از ۴ میلیارد و ۷۹۲ میلیون دلار پیش بینی شده برای ورود به صندوق نفت کشوری در سال آینده با هزینه میادین «آذری-چراغ-گونشلی» تأمین می شود.

چگونه میزان تولید در AÇG تغییر کرده است؟

میادین «آذری-چراغ-گونشلی» اگرچه نقش مهمی در اقتصاد جمهوری آذربایجان ایفا می کند، اما تولید در AÇG سال به سال کاهش می یابد. اثرات این کاهش در حال حاضر در رشد اقتصادی منعکس شده است.

در ۱۱ ماهه سال ۲۰۲۳، اقتصاد آذربایجان تنها ۰.۸ درصد رشد داشته است. دلیل اصلی چنین رشد

کمی، کاهش تولید نفت است. از ارقام منتشر شده توسط اتاق محاسبات این کشور می توان دریافت که از سال ۲۰۱۵، کاهش مداوم تولید نفت در AÇG وجود داشته است.

در سال ۲۰۱۵، ۲۳۲ میلیون بشکه نفت از این میادین تولید شد. این شاخص تا پایان سال ۲۰۲۳ به ۱۳۴ میلیون بشکه خواهد رسید. این بدان معناست که از سال ۲۰۱۵، تولید نفت در AÇG ۴۲ درصد کاهش یافته است. کاهش تولید در سال های اخیر سرعت گرفته است.

تولید نفت در میادین «آذری-چراغ-گونشلی» از سال ۲۰۱۵ الی ۲۰۲۳ عبارتند از:

۲۰۱۵: ۲۳۲ میلیون بشکه

۲۰۱۶: ۲۳۱ میلیون بشکه

۲۰۱۷: ۲۱۵ میلیون بشکه

۲۰۱۸: ۲۱۴ میلیون بشکه

۲۰۱۹: ۱۹۵ میلیون بشکه

۲۰۲۰: ۱۷۵ میلیون بشکه

۲۰۲۱: ۱۶۷ میلیون بشکه

۲۰۲۲: ۱۵۲ میلیون بشکه

۲۰۲۳: ۱۳۴ میلیون بشکه

پیش بینی اتاق محاسبات جمهوری آذربایجان این است که این کاهش در سال های آینده نیز ادامه داشته باشد. پیش بینی می شود در سال ۲۰۲۶ میلادی ۱۱۹ میلیون بشکه نفت در AÇG تولید شود. این تقریباً نصف در ۱۰ سال است.

خطرات ناشی از کاهش تولید نفت

کاهش شدید قیمت نفت و تداوم درازمدت پایین بودن قیمت ها و همچنین کاهش تولید باعث کاهش درآمدهای صندوق دولتی نفت در میان مدت خواهد شد. در این صورت، دارایی های دولت آذربایجان می تواند به سرعت تخلیه شود.

پیش بینی می شود تقاضای جهانی نفت خام در سال آینده افزایش یابد. کشورهای اوپک پلاس با کاهش تولید موافقت کردند. این امر همچنین منجر به افزایش پیش بینی قیمت نفت شده است.

بر اساس داده های منتشر شده از سوی سازمان های مختلف بین المللی، متوسط قیمت سالانه یک بشکه نفت خام در سال ۲۰۲۴ ممکن است حدود ۸۰ تا ۹۰ دلار آمریکا باشد. درست است که در سال های اخیر، اغلب نوسانات غیرمنتظره در بازارهای انرژی رخ داده است.

در این زمینه، کاهش تولید نفت در جمهوری آذربایجان خطرات بیشتری را برای این کشور ایجاد می کند. در این خصوص نظر اتاق محاسبات این کشور در خصوص بودجه آتی صندوق نفت دولتی حاکی از آن است که ممکن است در میان مدت با افت شدید قیمت نفت و درازمدت پایین بودن قیمت و همچنین کاهش تولید، درآمدهای صندوق نفت کاهش یابد. بنابراین، امکان تخلیه سریع دارایی ها را نمی توان نادیده گرفت.

سازمان های بین المللی نیز خطراتی را که تولید نفت می تواند برای اقتصاد آذربایجان ایجاد کند، به عنوان یک عامل خطر می دانند. بر اساس شبیه سازی بلندمدت رشد اقتصاد آذربایجان توسط بانک جهانی، در آذربایجان نرخ رشد جمعیت رو به کاهش است و جمعیت رو به پیری است؛ این کشور با کاهش ذخایر هیدروکربنی مواجه است؛ تنوع دارایی کافی نیست و سهم بخش غیرنفتی/گاز در رشد محدود است.

از این شبیه سازی نتیجه می شود که اگر دولت آذربایجان مشکلات فوق را حل نکند، متوسط رشد اقتصادی سالانه این کشور در سال های ۲۰۲۴-۲۰۵۰ میلادی ۰.۵ درصد خواهد بود. این بدان معناست که اقتصاد جمهوری آذربایجان در بهترین حالت ثابت می ماند و رشد نخواهد داشت.